

Природничо-географічні дослідження Українського Полісся
Садовець В.С., Андрійчук Т.В., Власенко Р.П., Костюк В.С.
**ОЦІНКА ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ
РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

Житомирський державний університет імені Івана Франка,
м. Житомир, Україна
*20182018pochta@gmail.com; andriychuk2012@ukr.net;
vlasenko_r76@ukr.net; kostyuk_vs@yahoo.com*

У новітній час збереження природних екосистем є найважливішою і найгострішою проблемою всесвітнього масштабу у XXI столітті. Швидке скорочення рослинного та тваринного світу, а також ландшафтних екосистем спричинило велике занепокоєння. В Україні питання охорони біосфери та розвиток природоохоронної діяльності є ключовим в завданнях державної політики. Саме створення заповідних територій, дасть змогу зберегти та зменшити вплив антропогенного навантаження на стійкі природні комплекси. Виходячи з вище сказаного варто розглянути наявну мережу природоохоронних територій Рівненської області.

Мета нашого дослідження полягає в оцінці рівня сформованості та сучасного стану ПЗФ Рівненської області.

Дивовижна та різнобарвна природа Рівненської області – це край виняткових ландшафтних комплексів, які на сьогоднішній день підпадають вбивчого впливу людської діяльності. Саме тому з метою збереження неповторних куточків природи Рівненщини в області створено мережу природно-заповідних територій діяльність яких допоможе зменшити негативні наслідки необачного втручання в природу [1].

Проблемами становлення та розвитку природоохоронної діяльності на теренах України можна знайти в працях відомих дослідників, таких як: О. М. Адаменко, Т. Л. Андрієнко, В. А. Барановський, М. Д. Гродзинський та інші.

Створення мережі природоохоронних територій регіону має тривалу історію і бере свій початок з 1974 року із створення двох заказників загальнодержавного значення: ботанічного – «Вишнева гора та загально зоологічного – «Брище». У 1983 році у межах регіону створено рекордну кількість (151) об'єктів природно-заповідної мережі. Серед категорій переважали заказники, а саме: заказники „Соколині гори”, „Більчаківський” (Березнівський район), „Озерецький” (Володимирецький район), „Рясниківський” (Гошанський район), Урочище „Хрінники” (Демидівський район) та ін [3]. В результаті систематичної роботи, яка стосується розширення мережі природно-заповідного фонду регіону, загальна кількість об'єктів на сьогоднішній день виразно зросла.

Природничо-географічні дослідження Українського Полісся

За даними Департаменту екології та природних ресурсів Рівненської області станом на 01.01.2021 року віднесено 317 територій та об'єктів загальною площею 203,6 тис. га (рис.1). Відсоток заповідності становить 10,3%. Регіон посідає десяте місце в Україні серед інших областей в рейтингу адміністративно-територіальних одиниць за величиною територій ПЗФ від їхньої загальної площі. ПЗФ області представлений майже всіма категоріями територій та об'єктів, окрім біосферних заповідників.

Якщо проаналізувати кількісне співвідношення категорій природоохоронних територій, то перші позиції займають заказники. Відсоток яких становить 33 % по відношенню до всіх інших категорій ПЗФ. Рівненщина має унікальне ландшафтне та біологічне різноманіття, яке потрібно піддавати суворій охороні. Департаментом екології та природних ресурсів Рівненської облдержадміністрації постійно здійснюється контроль стосовно заповідання територій регіону [1]. Прикладом цього можуть слугувати створення нових природоохоронних територій. Так рішенням сесії обласної ради від 21.08.2020 № 1773 та № 1774 оголошено лісовий заказник місцевого значення «Обурок» у Рівненському районі та комплексну пам'ятку природи місцевого значення «Корецькомонастирська» у Корецькому районі, а також розпочато роботи по утворенню національного парку "Пуща Радзивіла" у Сарненському районі [2]. Завдяки створенню цього об'єкта природно-заповідний фонд області збільшиться на 1%.

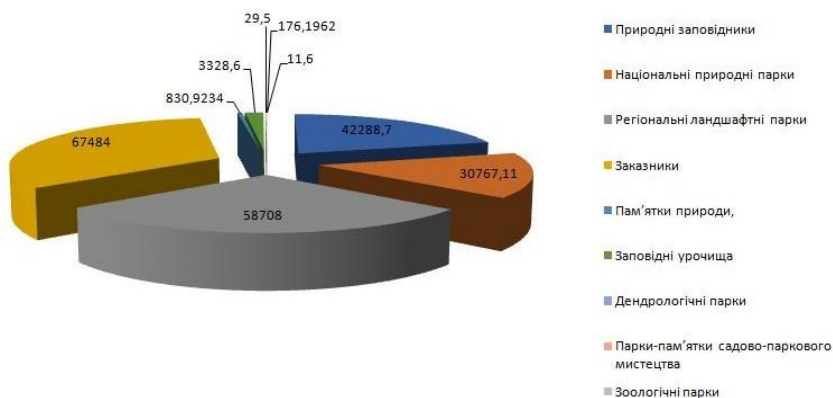

Рис.1. Співвідношення об'єктів ПЗФ Рівненської області (зроблено за наробками автора)

Підводячи підсумок, варто зауважити, що регіон має дуже потужний потенціал розвитку ПЗФ і завдяки належній підтримці з боку держави відсоток природоохоронних територій може вразі збільшитися.

Список використаних джерел:

1. Коротун І.М., Коротун Л.К. Географія Рівненської області: природа, населення, господарство, екологія: Навч. підручник. Рівне: 1996. 380 с.
2. Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Рівненській області. 2020. 243 с. URL: <https://mepr.gov.ua/files/docs/EkoMonitoring/2021/regional>
3. Природно-заповідний фонд Рівненської області: наук.-допоміж. бібліогр. покажч. / уклад. Кожан Н. М.; ред. Сахнюк Л.Г., Тирак З.М. Рівне: Волин. береги, 2009. 64 с.